

שם הקורס : ישראל חברה רב-תרבותית : עדות ומיעוטים

דוגמה של קורס מפרויקט TEMPUS DOIT

מטרות הקורס :

- הבנת אספקטים תרבותיים וחברתיים של עדות ומיעוטים שונים בישראל.
- הבנת המנהגים המיוחדים של עדות ומיעוטים שונים בישראל.
- הקניית ידע היסטורי וחברתי בנושא של עדות ומיעוטים בישראל.
- הבנת האינטראקציה החברתית בין העדות.
- הבנת היחסים בין המיעוטים ובין החברה הדומיננטית.
- ניתוח של העליות האחרונות מאתיופיה ומברית המועצות לשעבר מהיבט חברתי ותרבותי.

נושאי הלימוד :

1. מבוא לעדות ומיעוטים.
2. עדה, מה היא? מיעוט מה היא?
3. סקירה של מיעוטים בישראל.
4. סקירה של עדות יהודיות בישראל.
5. סטריאוטיפים ודעות קדומות.
6. קבוצות מיעוטים : בדוויים בישראל.
8. דרוזים בישראל.
9. נשים ערביות במעבר.
10. מיעוטים מיניים.
11. עובדים זרים.
12. נשירה של נערים עולים וערבים ממערכת החינוך.
13. עדות יהודיות שונות.
14. עליה בתקופות שונות.
15. עליה בשנות ה-2000 : אתגרים ותסכולים.

דוגמה של חובות הסטודנט :

1. תרגיל/רפרט בנושא "הכרת העדה או הקבוצה שלי" : 20%
2. דפים של הקשבה פעילה לרפרטים בשיעור : 10%
3. תרגיל/רפרט בנושא "הכרת האחר" : מודל של שיעור פדגוגי להוראה של קבוצת מיעוט או עדה בחברה ישראלית" : 20%
4. דפים של הקשבה פעילה לרפרטים בשיעור : 10%
5. עבודה סיכום של הקורס 30%.
6. השתתפות פעילה בדיונים ושיח בשיעור : 10%.

ביבליוגרפיה :

1. אבו רביעה קווידר ווינר לוי נעמי (עורכות). נשים פלסטיניות בישראל: זהות, יחסי כוח והתמודדות. הוצאת מכון ון ליר, ירושלים, 2010.
2. איילון, ע' (2005). ערביי ישראל מול שאלת הביטחון והדמוקרטיה. בתוך יי רייטר, (עורך) *דילמות ביחסי יהודים-ערבים בישראל*, (עמ' 79-88). שוקן, תל-אביב.
3. אנה (שם בדוי), הצד המואר של הירח: מעולמה של אישה צעירה במעגל הזנות בישראל, הוצאת רסלינג, תל אביב, 2009.
4. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 1: האוכלוסייה הערבית בישראל. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
5. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 3: מדיניות הממשלה כלפי האזרחים הערבים. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
6. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 43: פערים חברתיים-כלכליים בין ערבים לבין יהודים. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
7. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 7: מעמדו של המיעוט הערבי. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
8. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 8: הפוליטיקה הערבית בישראל. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
9. בארי-סוליציאנו, א. (2013) עורך: אגרון מידע. פרק 9: מגמות היחסים בין יהודים לערבים. ירושלים, יוזמות רקן אברהם.
10. ברגר-סופר, ר' (1998). גישה אנתרופולוגית לחקר עדות. בתוך צ. אשרת, ישראל, חברה רב-תרבותיות, חינוך לסובלנות וכבוד האדם (עמ' 55-62). קריית ביאליק. אח.
11. ברגר-סופר, ר' (1998) סקירה הסטורית-חברתית של קליטת העלייה לישראל. בתוך צ. אשרת, ישראל, חברה רב-תרבותיות, חינוך לסובלנות וכבוד האדם (עמ' 17-51). קריית ביאליק. אח.
12. גרוס, א. (2 באוגוסט 2009). "להחריב דלת של כל ארון". *Ynet*, נדלה ב-28.09.2012 מ: 13. חיידר, ע' (2006). ייצוג האזרחים הערבים בשירות המדינה, בחברות ממשלתיות, ובשלטון המקומי. <http://www.sikkuy.org.il/2005/haidarHeb2005.pdf>
14. ליאב, א' (2005). המיעוט הערבי בישראל וחובות שירות ביטחון. *המשפט* (19) 26-39.
15. כהן, ה. (2006). ברית דמים: החיילים הערבים של המדינה היהודית. מתוך ה' כהן (עורך) *ערבים טובים. ערבים טובים* (עמ' 187-224). ירושלים, הוצאת אוניברסיטה עברית.
16. מדינת ישראל: פרוטוקול מס' 11 משיבת הוועדה לבחינת בעיית העובדים הזרים יום שני, ט"ו באב התשע"ג (22 ביולי 2013), שעה 11:00.
- 17.
18. ניסון, מ. (2012). הדרוזים בישראל: שאלה של זהות, אזרחות ופטריוטיות <http://data.jsc1.org/pr/articles/Nisan.Druzim.pdf> (16/2/14).
- 19.
20. סמוחה, ס' (2005). אוטונומיה תרבותית לערבים במדינה יהודים ודמוקרטיה. בתוך יי רייטר, (עורך), *דילמות ביחסי יהודים וערבים בישראל* (עמ' 99-108). תל אביב, שוקן.
21. עזאיה, פ. (2009). נשאים ערביות בישראל: תמונות מצב ומבט לעתיד. תע-אביב: רמות אוניברסיטת תל-אביב. (2009 283N8I.1781HQ).
22. רודניצקי, א. ואבו ראש, ת. (2011). החברה הבדואית בנגב. יוזמות רקן אברהם, ירושלים.
23. שבת, מ' (2001). להיות עם זהות מאיימת: חוויות החיים עם שוני בצבע עור בקרב צעירים ומתבגרים יוצאי אתיופיה בישראל. *מגמות*, (1-2), 97-112.
24. שנהב, יי (2002). יהודים יוצאי ארצות ערב בישראל. בתוך: ח' חבר, יי שנהב, ופי מוצפי-האלר, (עורכים). *מזרחים בישראל* (עמ' 105-151). ירושלים, מכון ואן לייר.

25. שפריה, א. (2010). עובדים זרים בישראל,

<http://www.idi.org.il/%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%A4%D7%A8%D7%9C%D7%9E%D7%A0%D7%98/%D7%92%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%95%D7%9F-67/>

http://www.idi.org.il/%D7%A2%D7%95%D7%91%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%96%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C-

26. צבר, ג. (2008). "לא באנו להישאר": מהגרי עבודה, מאפריקה לישראל ובחזרה. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב.

27. חטאב, נ. 2012. רק כ-11% מהסטודנטים לתואר ראשון הם ערבים!" את מי זה מפתיע.

<http://www.idi.org.il/%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%A8%D7%A7-%D7%9B-11->

<http://www.idi.org.il/%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%9C%D7%AA%D7%95%D7%90%D7%A8-%D7%A8%D7%90%D7%A9%D7%95%D7%9F-%D7%94%D7%9D-%D7%A2%D7%A8%D7%91%D7%99%D7%9D!-%D7%90%D7%AA-%D7%9E%D7%99-%D7%96%D7%94-%D7%9E%D7%A4%D7%AA%D7%99%D7%A2-2/14/2014/>

28. שטרן, י. 2013. אין לאום ישראלי.

http://www.idi.org.il/media/2969148/yedida_sternThe_Lawyer.pdf

2/14/2014

מקורות באנגלית:

1. Abu-Bader, S. and D. Gottlieb (2008). Education, Employment and Poverty among Bedouin Arabs in Southern Israel. *Hagar* (8) 17, 121.

2. Abu-Ras, W. (2007). Cultural Beliefs and Service Utilization by Battered Arab Immigrant Women.

Violence Against Women (13): 1002-1028.

